

men jeg skal blot tillade mig at gjøre opmærksom paa et eneste Punkt, som directe angaaer Forslaget. Den ærede Formand erindrede fuldkommen rigtigt om, at jeg paa ingen Maade havde sagt, at de Ulemper, jeg havde omtalt, i Almindelighed gaae i Svang i Armeen, jeg havde tværtimod kun nævnt en enkelt Kjendsgjerning, og det en Kjendsgjerning med Hensyn til Noget, som efter min Opfattelse nu ikke engang kan gaae i Svang; thi det fandt Sted, som jeg udtrykkelig bemærkede, i 1849, da den Bestemmelse gjaldt i vor Lovgivning, som nu findes i det foreliggende Forslag, og som det netop er vor Hensigt at faae stemt ud deraf. Under den Tilstand, der nu bestaaer, kan efter min Mening ikke engang en saadan Ulempe stee, men hvis vort Forslag ikke vedtages, vil den gamle Tilstand blive indført og man vil være udsat for den samme Ulempe.

Sagb: Jeg skal kun tillade mig at bemærke, at naar det af den ærede sidste Taler anførte Exempel var enesteaaende, saa forekommer det mig aldeles ikke at have Noget med denne Sag at gjøre. Man kan ikke, naar man vedtager almindelige Bestemmelser, tage Hensyn til ganske specielle Tilfælde; naar man derimod nævner et Exempel for ved det at godtgjøre Nødvendigheden af at vedtage almindelige Lovbestemmelser, saa maa dette Exempel være taget udaf en vis Almindelighed, thi ellers har det aldeles ingen Anvendelse. Jeg mener altsaa, at den Protest, jeg nedlagde imod, at man tager saadanne enkeltstaaende Exempler og igjennem dem indirecte udflynger Bestyrlinger mod hele Corps eller Stænder, ikke var ubesøiet, og skjøndt jeg gjerne skal høre mig under den ærede Formands Myndighed og holde Discussionen ogsaa for mit Bedkommende indenfor den Grændse, han har betegnet, kan jeg dog ikke erkjende, at min Tilbageviisning af de Ytringer, der bleve fremsatte af Rigsdagsmanden for Holbek Amts 5te Valgkreds (R. Jensen), var ubegrundet.

S. Sage: Jeg kan godt forstaae, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds, der har en saa levende Interesse

for Befolkningen, og som ved enhver Leilighed beskriver sig for at lette baade Skattebyrder og personlige Byrder, saavidt det er foreneligt med Statens Interesser, har sat det Forslag igjennem, som blev vedtaget ved anden Behandling. Imod selve Forslagets Indhold skal jeg heller ikke udtale mig; jeg antager, at det maatte være gennemførligt, men jeg troer, det er afmægtigt og som saadant i høi Grad skadeligt for Rigsdagen. Vi have jo her et Spørgsmaal, som den ærede Rigsdagsmand selv har erkjendt vedrører Monarchiets Myndighed og ikke Kongerigets. Da Grundlovsindskrænkningen i sin Tid blev givet, satte den ærede Rigsdagsmand igjennem, at vor Grundlovsindskrænkning, forskjellig fra de særlige Forsatninger for Slesvig og Holsteen, henhørte til de særlige Anliggender Bestemmelserne om „Tilvebringelsen af Mandskab til Land og Søhæren, som ifølge de bestaaende Planer eller de fra den lovgivende Magt for Fællesanliggenderne udgaaende Love skulde leveres fra Kongeriget.“ Dermed staaer i Forbindelse § 49 i Fællesforfatningsloven, hvorefter Udskrivning af Mandskab kun kan stee ved Lov. Den ærede Rigsdagsmand, som har seiret i denne Sag, har vistnok bidraget til, at dette Forhold er stillet temmelig vanskeligt. Jeg vil ikke sige, at Sondringen er udførlig, men det er ganske vist, at selve Børnepligtsloven, som vi nu have, det Lovudkast, her foreligger, og fremfor Alt det Forslag, den ærede Rigsdagsmand har sat igjennem og hvorom vi nu tale, vise, hvor overordentlig vanskeligt det er at afgjøre imellem de forskjellige Myndigheder, saalænge Maaden, hvorpaa Mandskabet skal stilles tilveie, er et særligt Anliggende, hvorefter imod Udskrivningen af Mandskabet, Bestemmelsen af, hvormange Mand der skal bruges, og hvorledes dette Mandskab skal bruges, er et Fællesanliggende. Men nu er Forholdet engang vanskeligt, lader os ikke vanskeliggjøre det endnu mere. Det gjælder, at vi fra Kongerigets Side holde os indenfor den rette Grændse, for at vi ikke, som en æret Rigsdagsmand, der sidder ved Siden af mig, har sagt, skulde give et slet Exempel til andre Landsdele; og for at Monarchiet ikke fra sin Side skal gjøre Indgreb.